

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 22. ledna 2025
č. j. MSP-542/2024-ODKA-SPZ/7
Počet listů: 3
Přílohy: 1

MSP-542/2024-ODKA-SPZ/7

0100204004918666

**Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno**

Věc: obv. S. M. - stížnost pro porušení zákona

Přílohy:

- spis Okresního soudu v Příbrami, sp. zn. 3 T 76/2022

Podle § 266 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), podávám ve prospěch obv. S. M.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2024, č. j. 11 To 269/2024–176.

Postup před vydáním napadaného rozhodnutí

- 1 Trestním příkazem Okresního soudu v Příbrami ze dne 21. 7. 2022, č. j. 3 T 76/2022–79, byla obviněná S. M. (dále též jen jako „obviněná“) uznána vinnou přečinem krádeže podle § 205 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, a byl jí uložen trest odnětí svobody v trvání 10 měsíců. Výkon trestu byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 2 let s dohledem probačního úředníka.

- 2 Trestní příkaz byl doručen státnímu zástupci Okresního státního zastupitelství v Příbrami dne 28. 7. 2022 a obviněné dne 22. 8. 2022.
- 3 Odpor proti trestnímu příkazu nebyl podán, trestní příkaz tak nabyl právní moci dne 31. 8. 2022.
- 4 Okresní soud v Příbrami nařídil veřejné zasedání o přeměně podmíněně odloženého výkonu trestu odnětí svobody na den 4. 7. 2024 a předvolání doručil obviněné dne 17. 4. 2024, státnímu zástupci Okresního státního zastupitelství v Příbrami dne 9. 4. 2024. Obviněná byla k veřejnému zasedání předvedena z výkonu trestu odnětí svobody, státní zástupce přítomen nebyl.
- 5 Samosoudkyně Okresního soudu v Příbrami ve veřejném zasedání po provedeném dokazování dne 4. 7. 2024 vyhlásila usnesení pod č. j. 3 T 76/2022–163, že podle ustanovení § 86 odst. 1 trestního zákoníku obviněná vykoná trest odnětí svobody v trvání 10 měsíců uložený jí trestním příkazem Okresního soudu v Příbrami ze dne 21. 7. 2022, č. j. 3 T 76/2022–79, a podle § 56 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku byla obviněná pro výkon trestu odnětí svobody zařazena do věznice s ostrahou. Obviněná byla poučena o stížnosti, která má odkladný účinek, vyjádřila se tak, že si ponechává lhůtu.
- 6 Písemné vyhotovení usnesení ze dne 4. 7. 2024 pod č. j. 3 T 76/2022–163, bylo doručeno obviněné dne 22. 7. 2024 a státnímu zástupci Okresního státního zastupitelství v Příbrami dne 18. 7. 2024.
- 7 Obviněná zaslala prostřednictvím věznice provozovatelem poštovních služeb (poštou) dne 23. 7. 2024 podání, jehož obsahem byla stížnost proti usnesení Okresního soudu v Příbrami ze dne 4. 7. 2024 pod č. j. 3 T 76/2022–163, podrobně odůvodnila, proč s usnesením nesouhlasí. Obviněná své podání ze dne 23. 7. 2024 doplnila podáním „Doplnění odvolání-stížnosti“ dne 27. 8. 2024 a zaslala jej Krajskému soudu v Praze, kterému bylo toto podání doručeno dne 29. 8. 2024.
- 8 Okresní soud v Příbrami předložil dne 22. 8. 2024 trestní spis sp. zn. 3 T 76/2022 Krajskému soudu v Praze k rozhodnutí o stížnosti.

Napadené rozhodnutí

- 9 Usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2024, č. j. 11 To 269/2024–176, byla zamítnuta podle § 148 odst. 1 písm. b) trestního řádu jako opožděně podaná stížnost obviněné proti usnesení Okresního soudu v Příbrami ze dne 4. 7. 2024, č. j. 3 T 76/2022–163, kterým bylo ve veřejném zasedání dne 4. 7. 2024 rozhodnuto tak, že podle § 86 odst. 1 trestního zákoníku obviněná vykoná trest odnětí svobody v trvání 10 měsíců uložený jí trestním příkazem Okresního soudu v Příbrami ze dne 21. 7. 2022, č. j. 3 T 76/2022–79 a podle § 56 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku byla obviněná pro výkon trestu odnětí svobody zařazena do věznice s ostrahou.
- 10 Krajský soud v Praze uvedl, že obviněná byla přítomna veřejnému zasedání konanému soudem prvního stupně dne 4. 7. 2024, ohledně stížnosti se nevyjádřila a ponechala si tak k jejímu případnému podání lhůtu. Tato lhůta podle Krajského soudu v Praze začala běžet ode dne oznámení napadeného usnesení a byla třídní, tedy poslední den k podání včasné stížnosti připadl na den 8. 7. 2024, obviněná podala stížnost až 23. 7. 2024.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

- 11 Podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod vyhlášená usnesením Předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb. jako součást ústavního pořádku České republiky (dále jen „*Listina základních práv a svobod*“) se každý může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.
- 12 Podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod má každý právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Veřejnost může být vyloučena jen v případech stanovených zákonem.
- 13 Podle čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod má obviněný právo, aby mu byl poskytnut čas a možnost k přípravě obhajoby a aby se mohl hájit sám nebo prostřednictvím obhájce.
- 14 Podle § 2 odst. 4 trestního řádu postupují orgány činné v trestním řízení z úřední povinnosti. Trestní věci musí projednávat urychleně bez zbytečných průtahů; s největším urychlením projednávají zejména vazební věci a věci, ve kterých byl zajištěn majetek, je-li to zapotřebí vzhledem k hodnotě a povaze zajištěného majetku. Trestní věci projednávají s plným šetřením práv a svobod zaručených Listinou základních práv a svobod a mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána; při provádění úkonů trestního řízení lze do těchto práv osob, jichž se takové úkony dotýkají, zasahovat jen v odůvodněných případech na základě zákona a v nezbytné míře pro zajištění účelu trestního řízení. K obsahu petic zasahujících do plnění těchto povinností orgány činné v trestním řízení nepřihlížejí.
- 15 Podle § 143 odst. 1 trestního řádu se stížnost podává u orgánu, proti jehož usnesení směřuje, a to do tří dnů od oznámení usnesení (§137).
- 16 Podle § 148 odst. 1 písm. b) trestního řádu nadřízený orgán zamítne stížnost, byla-li podána opožděně.

Posouzení předmětné věci

- 17 K okamžiku počátku běhu lhůty k podání stížnosti proti usnesením vydaným v trestním řízení se opakovaně vyjádřil Ústavní soud, kdy ve svých nálezech – sp. zn. III. ÚS 2511/19, sp. zn. I. ÚS 445/20, sp. zn. II. ÚS 1001/24 – opakovaně konstatoval, že počátek běhu lhůty pro podání instanční stížnosti v trestních věcech při rozhodování o osobní svobodě (zejména o vazbě, podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, přeměně alternativních trestů v nepodmíněný trest odnětí svobody a rozhodnutí o výkonu původně podmíněně odloženého trestu odnětí svobody) nebo meritů věci (zamítnutí návrhu na povolení obnovy řízení) je třeba odvíjet až od doručení písemného vyhotovení soudního rozhodnutí.
- 18 V nyní posuzované věci lze například odkázat na obdobný případ, který již v minulosti řešil Ústavní soud v nálezu ze dne 12. 5. 2020, sp. zn. I. ÚS 445/20: „*Lhůtu k podání stížnosti proti usnesení, jímž soud rozhodl dle § 83 odst. 1 trestního zákoníku o tom, že odsouzený vykoná trest odnětí svobody, původně uložený jako podmíněný, je nutno odvíjet od doručení opisu usnesení*

odsouzenému nebo jeho obhájci. Pokud obecný soud odvíjí třídní lhůtu k podání stížnosti podle § 143 trestního řádu již od vyhlášení usnesení v přítomnosti odsouzeného, nikoli až od okamžiku doručení jeho písemného vyhotovení, a podanou stížnost z těchto důvodů zamítne jako opožděnou, porušuje právo odsouzeného na přístup k soudu dle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a jeho právo na obhajobu dle čl. 40 odst. 3 Listiny.“

- 19 V nálezu sp. zn. I. ÚS 3842/17 pak Ústavní soud uvedl, že pokud je ve smyslu ustanovení § 137 odst. 4 trestního řádu nutné doručit opis usnesení, pak přítomnost obviněného při vyhlášení takového usnesení nezaložila účinky oznámení, neboť to nastalo až doručením opisu usnesení. Opačný závěr by nutil oprávněnou osobu podat stížnost proti usnesení, aniž by se mohla seznámit s jeho písemným vyhotovením, a povinnost doručit opis usnesení by se pak jevila jako samoúčelná. Pokud by se lhůta k podání stížnosti neodvívěla od doručení opisu usnesení, ztratilo by toto ustanovení svůj racionální smysl.
- 20 Postupem Krajského soudu v Praze tak došlo k omezení práva obviněné na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1, čl. 38 odst. 2 a čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod a dále k porušení zákona v ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) trestního řádu v neprospěch obviněné.

K rozhodovací činnosti obecných soudů a běhu lhůt k podání stížnosti

- 21 Podání stížnosti pro porušení zákona je třeba v posuzovaném případě považovat za významné pro řádný průběh trestního řízení v posuzované trestní věci, neboť pokud by bylo stížnosti pro porušení zákona vyhověno, byla by dosažena procesní situace, ve které by Krajský soud v Praze musel znovu věcně rozhodovat o stížnosti obviněné proti usnesení Okresního soudu v Příbrami o přeměně podmíněného trestu odnětí svobody a bylo tak respektováno právo obviněné na spravedlivý proces.
- 22 Kromě dopadu na průběh trestního řízení v posuzovaném případě by rozhodnutí Nejvyššího soudu o podané stížnosti pro porušení zákona mělo také judikatorní význam z hlediska usměrnění rozhodovací činnosti obecných soudů o stížnosti v trestním řízení podle § 141 a násl. trestního řádu, a to ve smyslu zajištění jednotného výkladu příslušných ustanovení trestního řádu o běhu lhůt k podání stížnosti v souladu s ustáleným právním názorem, obsaženým v již shora zmíněných rozhodnutích Ústavního soudu.
- 23 Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

Návrh

- 24 S ohledem na výše uvedené si proto dovoluji Nejvyššímu soudu navrhnout, aby:
- 1) podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že pravomocným usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2024, č. j. 11 To 268/2024-176 byl porušen zákon v ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) trestního řádu, a to v neprospěch obviněné S. M.;
 - 2) podle § 269 odst. 2 trestního řádu usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2024, č. j. 11 To 268/2024-176 zrušil, jakož i další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a

- 3) podle § 270 odst. 1 trestního řádu přikázal Krajskému soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.